

Bácsme gy ei Füg get len sé g

AZ ALFÖLDI, A BÁCS-BODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 korona. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felolós szerkesztő: Dr. Mayer Nándor.
Lapszerkesztő: Dr. Briedman Andor.
Laptulajdonos a „Zombori Függetlenségi Párt.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz. hová a lapot illető közlemények és az előfizetések küldendők. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 76.

Jegyzetek.

Hogyan?! Hát a diadalmas többség vezére kér és siránkozik. Békét könyörög a legyőzöttektől, az ellenzékétől. Elvárja — úgymond — az ellenzék „tisztesség”-érzetétől, hogy őket nem zavarja munkájukban.

Megnyugtathatjuk Óexcellenciáját

Olyasvalamiben zavarni valakit, ami nincs, nem lehet.

De el nem hallgathatjuk komikus voltát annak, midőn a győzelmes hadvezér a csatasor élén térdre borul az ellenfél előtt és sír, mint a kis gyerek.

Egyébként: „Timeo Danaos et dona ferentes!” Különösen ha nem is anynyira ajándékot, mint szenvedést, nyomort és könnyűt hoznak a nemzet számára és amelynél a „családapa” Bécsnek javára gyámkodik, míg gyermekei éhenhalnak. Az ilyen ajándékokból és az ilyen gyámkodásokból nem kérünk.

* * *

A „Bácska” ír, a „Bácska” menydörög. A húsos fazék körül lődörögvén, lő és dörög. A peticióról beszél. De félrebeszél. Azt hiszi, hogy először jön ő, azután jön a Curia. Sőt a „Bácska” azt hiszi, hogy ő még a római pápánál is előbb van, mert csalhatatlan. Szóval előbb jön a „Bácska”, aztán jön a római pápa, azután jön a csalhatatlanság és azután jön a Curia és legeslegvégül jön a petíció. Mert így ír:

„Vagy azt gondolják, a curia annyira tudatlan, hogy az ellenszegülő azonossági tanu eltávolítását semmi ségi oknak fogja venni, kivált mikor az elnök gondoskodott helyettesítéséről?”

Ezt hinni, igazán hihetlenséggel határos naivság. Úgy látszik a függetlenségi párt félszegül alkalmazta magára az Írás szavait: „Boldogok, a kik hisznek, mert övék a mennyeknek országa.”

A mennyeknek országa, igen, megnyílik azok előtt, akik hisznek, de az országháza nem. Oda nemcsak hit kell, a miből a függetlenségi pártnak bőven van, hanem egyéb is, ami nélkül azonban a függetlenségi párt szűkölködik.

Mi sietünk a megnyugtatóssal. Azt megengedjük, hogy ahhoz, hogy az országháza megnyíljék valaki előtt, oda nemcsak hit, hanem főleg pénz, pénz és ismét pénz kell, — no meg óránként egy evőkanálnyi csendőrszurony.

De egyben felvilágosítjuk a kis félrebeszélőt tévedéséről. Legelől jön a

petíció, azután jön a curia, azután jön a római pápa a csalhatatlansággal, (vagy a paterfamilias a csalással) és csak legeslegvégül jön a „Bácska”, — mert hiába: „Curia noscit iura”, — sed etiam iniuria!

A legerősebb gazdasági kapocs.

(-b-) Most amidőn olyan nagy ujjongással hirdetik, hogy sikerült nekik többséget szerezni és hogy a magyar nép elfordult azoktól, akik az Ausztriával való legerősebb gazdasági kapcsolatot megbontani, akarják, nem érdektelen egy pár nyilatkozatot feleleveníteni. Szálljunk vissza egy kissé az örökké mozgó idő szárnyán. Állítsunk magunk elé egy pár véleményt, nézetet, mondhatni dogmát erről a legerősebb gazdasági kapocsról. És hogy valahogy a szemünkre ne hanyhassák, hogy forradalmároknak nyilatkozatait vesszük zsinórmértékül, hát azokat vetjük papírra, aki éppen ennek a gazdasági kapocsnak a megalkotói voltak.

Deák Ferencnek nyilatkozatát igatjuk ide első sorban. Az urak nagyhangon vitatják, hogy ők Deák politikai hagyatékának örökösei. Deák pedig a következőket mondja:

„Tekintetbe vettük mindenek előtt, hogy általában az államgazdaság törekvései a szabad kereskedelem felé vannak mindenütt irányozva. Nem értem én ezalatt, hogy a szabad kereskedelem rögtön, minden előleges intézkedés nélkül mindenütt életbe lépjen, de értem én ezalatt, hogy az államgazdák és államok igyekeznek mindenütt a kereskedelem bilincseit lassanként és egymásután felszabadítani. Az e részben uralkodó európai eszmék és irányzat minden államra több vagy kevesebb befolyást bizonyosan gyakorolhatnak.”

Akkor még korántsem ismertük fel megalázó helyzetünket, melybe bennünket az osztrák gyarmatosító politika döntött és már akkor a szabad kereskedelem fenséges elve dominált. Azóta az elmúlt szomorú évtizedek világosan láttatták helyzetünk alacsony voltát. A gyakorlati politika alkotásai igyekeztek is megszilárdítani ezt az elvet. Meg is lett ennek a küzdelemnek következménye az önálló vámterület felállítását célzó számos állami törvényünkben. Sajnos azonban csak papíron. Mert az osztrák hatalmi érdek mindig tudott

módot arra, hogy ezek a törekvések tisztán csak törekvések is maradjanak.

Már a legerősebb gazdasági kapocs megalkotásának első évében kitűnt, hogy a szabad kereskedelem gondolata nagyon szép idea, de az osztrákok lesznek az elsők, akik gyakorlati alkalmazása ellen felszólalnak majd. Mert amíg csak arról van szó, hogy Ausztriának legyen szabad kereskedése Magyarország felé, úgy ez a szabad kereskedelmi elv az egyedül helyes a világon. De mihelyt arról lesz szó, hogy szabad kereskedése legyen más országoknak közvelen Magyarországgal és Magyarországnak más országokkal, úgy Ausztria lesz az első, mely a szabad kereskedelem elfogadott és egyedül üdvözítő elvét éppen ellenkező értelmében magyarázandja.

Amint ezt az 1865-iki német kereskedelmi szerződésnek 1868-ban történt ratificatiója be is bizonyította.

A absolutistikus korszak központi kormánya szerződéses megállapodásokat kötött az európai államokkal, köztük Németországgal is. Az alkotmányosság helyreállítása után ezeket a megállapodásokat a Reichsrath és a magyar országgyűlés elé terjesztették. A Reichsrathban csak a legnehezebben lehetett keresztülvinni a szerződéseket, mert ellenzői azzal érveltek, hogy veszélyeztetik az osztrák érdekeket a magyar piacon. És mikor 1868-ban a német szerződéshez pótkonvenciót fűztek és a magyar kormány sürgetésére is mérsékléseket engedményeztek egynémely német textilcikk javára, az osztrák Reichsrathban élesen megtagadták a kormányt és azzal vádolták meg, hogy politikai célokból feláldozta Poroszországnak az osztrák ipari érdekeket.

Ime már a vámközösség első esztendejében jelentkezik tehát a vámpolitika eredendő bűne. És ez az, hogy Magyarország és Ausztria ellentétes gazdasági érdekekkel bíró ország lévén, nem követhetnek olyan vámpolitikát, amely a két ország érdekeit együttesen szolgálhatná. Nem volt ez lehetséges kezdetben az első alkalommal sem és nem volt ez lehetséges azóta sem soha, amint azt szomorú gazdasági helyzetünk és folytonos kizsákmányolásunk élénken tanúsítják. A hatalmi különbözőség pedig mindig azt eredményezte, hogy ez az érdekellet mindig a magyar érdek rovására egyenlített ki és hogy Ausztria érdekeltiségét Magyarországnak kellett megfizetnie.

De mindezek a kézzelfogható bizonyítékokon kívül módunkban áll még

Tisza Kálmánnak híres beszédét is ideiglatni, melyet közvetlenül a nagy fúzió előtt tartott 1875. február 3-án.

„En barátja voltam mindig és barátja vagyok ma is a szabadkereskedés elvének és bajaink forrását nem abban keresem, hogy a vámszövevény a szabadkereskedés elvének hódol, hanem abban keresem, hogy az úgy lett megkötve, hogy mi nem részesülünk, legalább nem kellő mértékig a szabadkereskedés előnyeiben, de **részesülünk abban a hátrányban**, amelyekkel, mint minden intézmény, úgy ez is jár; azaz azért, hogy a közös vámterület határain fennálló *vámterület némelyike protekciója alá veve az osztrák ipart*, megfosztottuk azon előnytől, hogy azon cikket onnan vehessük, ahonnan a szabad kereskedés mellett legolcsóbban kaphatók lennének és midőn az osztrák ipar termékeit minden vám nélkül engedjük hozzánk behozatni, a szabad kereskedésnek minden lehető hátrányaiban részesülünk: mert *iparunk fejlődése ily intézkedés folytán lehetetlenné válik*, sőt ezen eljárás mellett a mi rovásunkra is protezsált osztrák ipar, mielőtt a miénk kifejlődhetnék, el fogja foglalni termék szerű piacainkat a keleten.“

Csak az a kár, hogy ez a megdöbbenő igaz nyilatkozat — szintén csak nyilatkozat maradt, mert midőn később Tiszának módjában állott volna a bajokon segítenie, — ő maga követte el a legnagyobb hibákat.

Ha mindezekhez hozzávesszük még Kossuth Lajosnak nézetét, aki szerint a vámközösség nemcsak anyagiakban jeleti a közösséget, de egyuttal a nemzet lehető jogi fejlődésének is minden tekintetben békója, akkor meg tudjuk érteni, hogy miért ujjonganak a nemzet nagyságának ellenségei, hogy sikerült letörni a legerősebb gazdasági kapocs szétörölni nek hirdetőit.

Sikerült. De csak látszólag, csak egy időre. Holdkóros az, aki csak azért ujjong a holdvilágnak, mert a nap még fel nem kelt.

Politika.

A darabontársaság. Hazudoznak össze-vissza. Irják, hogy Justh Gyula obstrukciót akar, de pártja nem követi. Meg lesz a boldogságuk. Ábrándjaika: nem cáfolja senki, mert Justh kijelentette, hogy politikai kérdésekben nem nyilatkozik.

Nagy a bosszankodás Khuen táborában, mert az ellenzék terveiről nincsenek tisztában.

De minek is ezeket az óriási többségnek tudni? Hiszen diadalmasan gázol ez keresztül mindenben. Hiszen ennyi szellemi és erkölcsi tökéletesség soha nem volt még együtt. Elnökük lesz Percel Dezső, mert a cégért minél jellemzőbben kell megválasztani.

Ott látjuk még a darabontok közül *Kubinyi* Gézát, a hírhedt komáromi darabont főispánt, *Rudnay* Bélát a pesmegeyi darabont biztost. Ott lesz *Dániel* Gábor a zsebkendő-paragrafus benyújtója. Ott van *Lukács* György darabont miniszter. Szóval ott lesz az egész zsebkendő társaság, élén gróf Tisza Istvánnal. Készen vannak minden eszközzel letörni az ellenzékét. Készen lehetünk tehát megint arra is, hogy Tisza újjól valami zsebkendőféle merényletre vetemedik.

Ennek az embernek az agyveleje már szinte beteg abba, hogy Magyarországot meg kell fosztani mindenféle alkotmányos védelmi eszköztől. Kézrel-lábbal tiltakozik egy egészséges, széles alapokon nyugvó választási rendszer behozatala ellen. Csak olyan választási törvény kell neki, amelynél az udvari akarat kénye-kedve szerint érvényesülhet. Az ilyen választás, mint a mostani is, nagy gyönyörűségére szolgál. Ha a császár kabátjába belekapaszkodhatik és katonával és zsandárral az országon végiggázolhat, ebben valósággal kéjeleg.

Mikor magára volt hagyatva és mint „ellenzéki“ vezérnek a saját erejéből kellett volna bejutni a képviselőházba, egyetlenegy helyen még csak fellépni sem mert. Egy szót se mukkant az udvar akaratára ellen. Nem akarja — mint hirdette — zavarni a kormány működését. Mintha az alkotmányosság másból állana, minthogy a hatalomtól megfosztott párt és politikus hirdesse igazságát, ha van ilyen és iparkodjék a nemzetet céljai részére megnyerni.

Neki csak az a célja volt mindig; a császár kegyeibe beleférközni és onnan gázolni keresztül a nemzeti jogokon.

Kétségtelen, hogy most, elemében érezvén magát, megint hozzá fog fixa ideájának keresztülviteléhez. Elvenni az ellenzék szólás-szabadságát és a házszabályokban biztosított alkotmányvédelmét elkönfiskálni és megsemmisíteni. Ha nincs jog a választásnál, ne legyen jog a képviselőházban sem.

Tisza a multkor sem férhetett a bőrében addig, amíg minden ok és indok nélkül az ugrái levelet ki nem adta. Azután megint nem nyughatott addig, amíg a zsebkendőmerényletet el nem követte. Egyik szerencsétlenebb és vakmerőbb lépés, mint a másik.

Hogy balvégzete most is éfélé lépésre fogja őt ragadni, az csaknem bizonyos. És hogy ebből milyen felfordulás keletkezik, úgy hisszük, nem is sok idő alatt, azt el lehet szintén képzeln.

Nyugodalmasnak tehát nem nagyon ígérkezik a pénzzel és erőszakkal összehozot parlament élete. Tisza jóvoltából olyan felfordulásra lehet ott számítani, aminő már régen nem volt a magyar parlamentben.

A Ház tisztikara. A képviselőház elnökévé, mint kormány körkben egész határozottan állítják, Láng Lajost választják meg. Láng Lajos lemond az egyetemi tanári állásáról. Alelnökök lesznek Návay Lajos és Berzevicy Albert. Ház-nagy Lónyai Géza. Az ellenzéknek nagy kegyesen négy Jegyzőséget engednek át. A főrendiház elnöke Csáky Albin gróf lesz.

Percel Dezsőt azzal rekompenzálják, hogy megteszik a munkapárt elnökévé. Elnök és párt ugyancsak méltóak lesznek egymáshoz.

Justh Gyula a helyzetről. Justh Gyula a függetlenségi és 48-as párt elnöke következőképpen nyilatkozott a helyzetről:

— Szinte hihetetlen, hogy mit ki nem találunk rólam. Azt olvastam a napokban, hogy súlyos beteg vagyok, a szegedi lapok pedig egyenesen halálhíremet közlik. Itt vagyok magam, az élő czáfolat. Néhány napot pihentem most, a választási küzdelem elég munkát adott, most azonban itt az ideje, hogy újból munkához lássunk. Programot adni fölöslegesnek tartom. Én megmaradtam annak, aki voltam. Programom a régi. Az új parlament legelső és egyetlen feladata a választói reform kérdésének elintézése. Ebben a kérdésben ismeretes az álláspontom. Követelem az általános és egyenlő választói jogot a titkos szavazással.

— Az új parlamentben nagy küzdelmünk lesz. Küzdelemből jövök és küzdelemben megyek.

A helyzet ma csak annyiban változott, hogy a pártnak többet kell dolgoznia azért a célért, amelyet magának kitűzött. Most csak a legsürgősebb ügyek elintézése vár rám.

— Arról szó sincsen, hogy most kellene a jövő állásfoglalásra nézve határozni. Nem is akarunk most értekezletet összehívni. Én és pártom tudjuk, hogy az adott esetben mit tegyünk. Most csak rövid ideig maradok Budapesten. Visszautazom Tornyára és néhány napig pihenek még. Három-négy nappal a Ház összehívása előtt, talán 21 én újra Budapesten leszek és akkor tartja a párt alakuló konferenciáját.

A politikai helyzet. A tegnapi nappal befejeződtek az általános képviselőválasztások és most már csak a pótválasztások és a kettes és hármas mandátumok által szükségessé váló új választások vannak még hátra.

A rengeteg nagy választási visszaélések folytán valósággal előzönlik a választó kerületek a Curiát petíciókkal, amelyek telett két tanács fog tárgyalni. Az egyik tanács elnöke Sebestyén József tanácselnök, a másiké pedig Zabár Emil curiai tanácselnök lesz.

A választás halottai. A kormány nagy büszkén hivatalos jelentéssel adta tudtul a nagyvilágnak, hogy a katonaság nem volt kénytelen sehoh sem beleavatkozni a választási küzdelemben. De az egyes esetekből összeállítva megállapítható, hogy a választásnak 16 halottja volt. Szegények! Mintha érdemes volna azért meghalni, Péter vagy Pál fogja képviselni a kerületet; vagy hogy kinek a zsebébe folyik be az a negyven ezer korona öt év alatt. A gyászjelentés azonban nem szól arról, hogy a pálinka, a szabadság vagy a krakélerség vértanui ezek a halottak?

Mágnás-tempo. Igaza van Vázsonyi Vilmosnak, mikor az új mágnásokat neveltségessé teszi, mikor azok mindenben a tradíciós múlttal dicsekvő régi mágnásokat utánozni akarják. Eddigél mágnás képviselők szokása volt, hogy a mandátumot a választók felvitték nekik Budapestre. Az egyszerű, régi szokás az volt, hogy a megválasztott képviselő a helyszínen vette át az elnöktől a mandátumot. — Vojnits István báró e hó 22-én Budapesten veszi át a verbászi küldöttségtől a neki felvitt mandátumot. Minek is leereszkedni az Istenadta néphez, — mikor azt csürhe módra kellett megvenni. A Bristol vendéglő pezsgőjének megfinomabb illata van, mint a kucurai pálinkának. Az igazi mágnások azonban még sem vesznék tudomást a Bácska híres bárójáról, kinek mandátuma nagyon is kucurai pálinka szagú, ha mindjárt Budapesten is lesz átvéve.

A vármegyei közigazgatási bizottsági ülése.

Bácsbodrog vármegye közigazgatási bizottsága e hó 7-én tartotta rendes havi ülését Vojnits István főispán vezetése alatt.

Egészségügy.

Dr. Pavlovits Simon megyei tisztifőorvos jelentése szerint a közegészségügyi állapot május hó folyamán elég kedvező volt.

A légzőszervek heveny és idült bántalmain kívül a következő heveny-fertőző betegfordultak elő: roncsoló toroklob 14 községben 120 megbetegedéssel, mely közül gyógyult 91, meghalt 18, ápolás alatt maradt 11 egyén.

A kanyaró 19 községben mutatkozott. Megbetegedett benne 484 egyén. Ebből gyógyult 410, meghalt 35, ápolás alatt maradt 33.

A vörheny 5 községből észleltetett. Megbetegedett benne 40 egyén, abból meghalt 13, meggyógyult 23, ápolás alatt maradt 4. A hasi hagymáz 6 községben fordult elő 30 esettel. A benne meghaltak 6, gyógyultaké 21. Ápolás alatt áll 3.

Állategészségügy.

Illy György m. kir. főállatorvos jelentése szerint az állategészségügy állása május hóban elég kedvező volt, amennyiben a sertésvész 10, a lépfene 1, a rühkór 1 községgel kevesedett. Ezzel szemben a veszettség 3, sejtésor-bánc 1 községgel szaporodott, míg a takonykór és az ivarszervi hólyagkiütés változatlan maradt.

Tanügy.

A vallás és közoktatási miniszter Eremits Dusan mozsori községi népiskolai tanítót a csurogi népiskolához áthelyezte és az így megüresedett helyre Sovlyánszky Tivdar okl. tanítót nevezte ki.

A palánkai hajós gyermek otthon részére a miniszter 1000 kor. államsegélyt engedélyezett.

A nem állami tanítók fizetésének a rendezése céljából az elmúlt hóban 100 kor. államségélyt folyósított. A tanfelügyelő jelenti továbbá, hogy Magyarokánzsán járványos betegség miatt az iskolákat bezáratta. Végül az elmúlt hóban 83 tantermet látogatott meg a tanfelügyelő.

Allamépítész.

A törvényhatósági közutakon levő műtárgyak, valamint a közutak állapota kielégítő. A bács-zsombolya-titeli tr. közutnak Sajkászentiván és Titel közötti részén a munka szünetei. Az újvidék-szegedi tr. közut 73. 07—87. 595 km. szakaszán Ada és Zenta között a munka nagy erővel folyamatban van. Ugyanezen közut 113. 7—14. 751. km. szakaszán Magyarokánzsán és Horgos között az utépítési munkák befejeztettek. A bács-zsombolya-titeli tvh. közut 15.7-27. 335 szakaszán Paripás-Pincéd és Urszentiván között a földmunka folyamatban van.

Ugyanezen közut 31. 150—36. 100 km. szakaszán a műtárgyak építése befejeztetett. A vármegye törvényhatóságának 1909—10 közúti költségelőirányzata terhére végrehajtott utépítések közül a szenttamási vasúti állomáshoz vezető tvh. közut építése folzamatban van és már rövid idő alatt készen lesz.

Pénzügy.

A királyi adóhivatalok által bejelentett eredmény kimutatása szerint a vármegye területén a közadók állása a következő. Befolyt egyenes adóban 719,809 K. 30 fill. Hadmentességi díjban 1770 K. 19 fill., Bélyeg és jogilletékekben 127165 K. 71 fill. Fogyasztási és italadóban 123,512 K. 4 fill. Tanítói nyugdíjban 12,067 K. 17 fill. Országos betegápolási pótadóban 20,727 K. 80 fill.

HIREK.

Új doktor. Petényi Gyula József, Petényi József zombori tanító, városi törvényhatósági bizottsági tag és a függetlenségi párt titkárnak fia, május végén a középiskolai tanári szakvizsgát, e hó 14-én pedig a budapesti m. kir. tudományegyetemen a bölcsészeti doktorátust letette, (Örömmel gratulál lapunk szekesztő-bizottsága tagjának fia sikeréhez a szerk.)

Rajzkiállítás. A zombori állami főgimnázium tanulóifjúságának rajzkiállítása iránt oly nagy az édeklődés, hogy többeknek a kérésére még nyitva marad folyó hó 20-áig s megtekinthető mindennap d. e. 9-12 és d. u. 3-6 óráig az intézet rajz termében.

Vizsgálatok a polgári fiúiskolában. A zombori városi polgári fiúiskola vizsgálatai a következő sorrendben tartatnak meg: 17-én d. e. az I. osztálybeliek, 18-án d. e. a II. osztálybeliek. Mindkét napon a növendékek rajzai megtekinthetők. 29-én d. e. 8^{1/2} órakor évszázó ünnepély.

Halálozás. A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság és a mellé rendelt számvevőség mély fájdalommal jelenti szeretett és felejtethetlen kartársának Boross Lajos, m. kir. számellenőrnek folyó évi június hó 11-én, életének 33-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyorsos elhunytát. Zombor, 1910. évi június hó 12-én.

Egy ezredes halála. Czrepajai Zsivánovits Pál nyugalmazott ezredes folyó hó 5-én Bécsben 63 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Az elhunyt ezredes holttestét a mult csütörtökön szállították Zomborba és itt nagy katonai pompával, miután a gör. kel. templomban beszentelték a holttestét, örök nyugalomra a gör. kel. temetőben elhelyezték.

Meghívó. A Bácsbodrog Vármegyei Gazdasági Egyesület folyó évi június hó 26-án vasárnap Hódságon az ottani gazdakörünk és a községi előljáróság erkölcsi támogatásával nyugati fajta szarvasmarhadíjazást rendez. Az ünnepély sorrendje: a) Vendégek fogadtatása:

Zombor felől d. e. 8-10 órakor, Újvidék felől d. e. 10-02 és Cservenka felől d. e. 9.12 órakor. b) 1/2 9 órakor ünnepi szentmise. c) 1/2 10 órakor a díjazás megtartása. d) 1/2 12 órakor a díjak kiosztása. e) 12 órakor társas ebéd gazdakörünk helyiségeiben. Egy teríték 2 korona 40 fillér bor nélkül. Előjegyzések 24-ig a gazdakörnél eszközleendő. f) délutáni vonatokkal a vendégek távozása. A díjak az esetleges változtatások fenntartásával a következőképpen vannak megállapítva: Tehenek után: I díj 80 korona, II. 60 korona, III. 50 korona, IV. 20 korona, V. díj 4 drb à 10 korona = 40 korona. Űszök után I. díj 80 korona II. 60, III. 50, IV. 20, V. díj 4 drb à 10=40 korona. Összesen 500 korona, — a m. kir. földművelésügyi miniszterium ajándéka, — ezenkívül az egyesületünk által adományozandó oklevelek. Pénzdíjakat csak kiscsászák kaphatnak. Csakis tagjaink saját nevelésű bonyhádi piros-tarka jellegű marháit díjazhatók. Az állatok elhelyezéséről a rendező bizottság gondoskodik. A díjakat a helyszínen alakult bizottság ítéli oda.

Városi közgyűlés. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága folyó hó 17-én pénteken d. u. 3 órakor rendes közgyűlést tart.

Jégverés Radonovácon. Szombaton este vihart igéző fekete felhőket hozott a hirtelen támadt szél. A tikkasztó nyári hőségnek egyszerre vége lett, s héhány kövér esőcsepp hullott a forró aszfaltra. A városban egyéb hatása nem volt a felhőknek. Kint a határban a vetésekre azdnban komoly veszedelmet hozott a sűrű fekete felhő, amely mintegy félóra hosszat diónál nagyobb jégdarabokat ontott. Különösen nagy volt a veszedelem Radonovácpusztán, ahol a gabonában, gyümölcsben ezekre menő kárt okoztak az örületes gyorsasággal hulló jégdarabok.

Automobil közlekedés Zombor Apatin és Bezdán között. Szelenfreund Salamon a jelenleg Zomborban működő újvilág bioskop igazgatója ajánlatot nyújtott be és egyben concessiót kért Zombor szab. kir. várostól arra hogy Zombor—Apatin és Bezdán között egyelőre három legújabb szerkezetű automobil-omnibusz ugynevezett autobus járatot létesítsen. Szelenfreund a vállalatot szövetkezeti alapon tervezi oly képen, hogy amennyiben a város a concessiót egyedül neki adná, úgy a bizonyos számú évek múlva a város köztulajdonába menne át, sőt még arra is vállalkozna, hogy tűz esetén egy autobuszt bocsátaná a tűz őrseg rendelkezésére. A mennyiben a tárgyalások eredményesen végződnenek a három autobusz 8—10 nap múlva üzembe lépne.

Lakás kerestetik. A zombori munkásszervezetek november 1-re egyesületi helyiségnek megfelelő lakást keresnek a Belváros vagy ahoz közelfekvő területen. Kérjük az esetleges ajánlatokat Lauer Károly cipésmester (Zrinyi-utca) útján tudatni. Udvari lakások is tekintetbe vétetnek.

Halálozás. Dr. Wagner Frigyes, Újverbász községének éveken át volt községi orvosa, Budapestben vérhányás következtében hirtelen elhunyt.

Érdekes levél. A következő érdekes levelet kahtuk: Tekintetes Szerkesztőség! Szívvel-lelkelt megindító, a hazai, testvérszeretet és egyetértésnek igazán meghatározó jelenetei játszódtak le alsó Bácskának Doroszló községében 1910. évi június hó 12-én délután. Szeretve tisztelt, igazi 48-as eszmékért s az igazságért küzdő képviselő jelöltünk, volt főispánunk méltóságos *Fernbach Károly* úr váratlanul megjelent köztünk; — fehér selyem zászló, kékselyem szalaggal adva át népünknek — Hü, magyar szívből jövő, lelkes, rövid beszéde, — mely a honszerelmet s a magyar földön lakók testvérelis együttérzését, összetartását hangoztatta, — sokakat könnyekre indított s az egész nép a lelkesülés könnyeivel még emberfelettire is képes lett volna. Magyarországon — sajnos — nincs több község, mely a 48-as eszmék — nem királyunk ellen, mert azért életünket, vérünket áldozzuk, — de gazdasági, pénzügyi rendelkezésünkért oly egy szívvel lélekkel szavazott volna, mint Doroszló. Nem Fernbach Károlyra szavaztunk mi egyhangúlag az izraelita vallású jó magyar kereskedőinkkel együtt, — de a *hithű emberre*, kinek szemébe nem lehet vágni: „*Nem tartottal meg szavadat, há-*

szadtal!“ Ki vallására nem ad, hozzá nem hű, nem lehet az hű semmihez, nem lehet annak hinni, bármily vallású legyen. Büszke vagyok községemre, — s meg is érdemelte a 48-as fehér zászlót, — noha nem itt születtem s nem is szeretnék itt meghalni, mert 48-as honvéd édesatyám mellé szeretném testemet tétetni, hogy sokat üldözött testünk porai egye-süljenek. Egy választó polgár.

Cirkusz Henry. Elismert tény, hogy a vándorló vállalatok között a Henry-cirkusz a legelső helyen áll. E napokban ez az amerikai stílusú óriási cirkusz rövid időre terjedő vendégszereplésre városunkba érkezik. A nagyközönségnek tehát a legszebb és legváltozatosabb szórakozásra lesz alkalma. Hogy olvasóink legalább megközelítő fogalmat nyerjenek a Henry-cirkusz impozáns nagyságáról, csak a következő rövid ismertetést adjuk róla. A pazar fényvel berendezett kényelmes nézőtér négyezer személyt képes befogadni, úgy hogy miután az amfiteatrumszerűleg van felépítve, minden egyes személy a teljes borondot láthatja maga előtt. A cirkusz és összes helyiségei a vállalat saját világítási központjából ragyogóvillanyfényvel van kivilágítva. A cirkusznak kétszázánál több művészi és technikai alkalmazottját, 140 telivér fájlovát, elefántokat tevéket és az összes felszereléseket 40 egyenként 10 méter hosszú vasúti kocsit szállítja városról-városra, egyik országból a másikba. Ennek a villámgyorsasággal száguldó különvonatnak félikilométer a hosszúsága. Az igazgatónak — ki magyar származású derék uri ember — főelvét az képezi, hogy mindazt, amit a cirkuszi és artista világban új érdekes és szenzációs, olcsó beléptidíjak mellett mutassa be a nagy közönségnek. A külföld összes nagy városaiban, hol a Henry-cirkusz vendégszerepelt, megérkezése kedves eseményt képezett és azok kényes izlésű közönsége estéről-estére zsúfolásig megtöltötte a nézőterét. Magyarországi körutja előtt 3 hónapig Bécsben vendégszerepelt és onnan — ahol ő előtte, mert a tulfinomult bécsi izlésnek nem tetszött nyújtottak, három cirkuszigazgató ment tönkre — a magyar származású cirkuszigazgató fényes erkölcsi és anyagi sikerrel távozott. Meg vagyunk győződve, hogy a mi közönségünk is meg fogja ragadni a kínálkozó alkalmat és ezt a szépet, ördekeset és újszerű látványosságokat bemutató magyar cirkuszt itteni vendégszereplése alkalmával tömegesen fogja látogatni.

Harc a mandátumért. Gyomán nagy harc folyt a mandátumért. — Az egyik jelölt visszalépett, de még mindig maradt vagy három. Köztük egy derék sváb ember is aspirált a mandátumra és fáradhatatlanul tartotta a programbeszédet. Az egyik beszédét be-küldték nekünk, ime itt van szó szerint:

Dinsztelt pálkárok!

Itt vatyok a Vinter a Birincsookpul. Miután a mátyárokok közt nem találtatotta oly ogos emperke, se nem a képedviselésigre, én viselek majt a tietek képesfeletek. In semmit se nem akárok, mint a csápái bíró, csak á kis emper irtiket ákárok. In ákárok, hogy letyen minten potyjára, intyen pályika, intyen pápa, togtornag se nem fizetünk sag ha megtyóytija tideget-és a napszámának se nem fizetünk sag ha nekunknak terem. — Fel hát szavaznyi! A választatul nem filunk: a tepsik dent! (Többség dönt!)

Erre azután az ellenpárt a következő hirdetést tette közzé:

Hirdetés.

Felhívjuk mintazon gerületeket, hol nincs meg van ogos ember képedviselésigre, hod forduljanak hozánkhoz ez iranta. Nalungnal Finterbe oltott képedviselők mek kapsz. A birinyi svabok.

A szabadkai kath. fiúintézetet

a gondos szülők figyelmébe ajánljuk. Leikiismeretes felügyelet mellett a fősúlyt a tanulmányi eredményre fektetik, azért az intézet tanárai a növendékekkel a napi leckéket korrepetálják s szükség szerint *külön díjazás nélkül* instrukciót is adnak. — Havi ellátás, tanítással együtt 80 korona. — Prospektust küld: Szabadka, VI., István-utca 79. *Koncsok Kálmán* főgimn. tanár, az intézet vezetője. 54-5-1

Szavazók kimutatása.

III.

Felsőváros.

Összes szavazók száma 614.

Ebből leszavazott Fernbach Péterre	295
„ „ Konyovics Dávidra	186
„ „ Ehrlich Józsefre	2
Visszautasított Konyovics szavazat	1
„ Fernbach szavazat	9
Nem szavazott	121
Összesen	614

Fernbach Péterre szavaztak:

- Ugry István kályhásmeister
Schlitter Miklós póstatiszt
Szlavikovics Jakab földbirtokos
Veigandt Lőrinc ifj. kereskedő
5 Miklósi Vilmos háztulajdonos
Gromilovics Antal korcsmáros
Budimcsevics István földműves
Veigandt Ferenc földbirtokos
Velcher Ferdinánd földbirtokos
10 Kóth Ferenc lakatos
Parcsetits Péter bíró földbirtokos
Pucher Márton háztulajdonos
Borsós Ferenc korcsmáros
Remlinger Ignác rézműves
15 Orschelbacher Pál cipész
Dorotits Máttyás földbirtokos
Parcsetits Iván Gyúkin földbirtokos
Sztolisics Gája földbirtokos
Dorotits Ferenc földbirtokos
20 Ido Fratricis Mihály földbirtokos
Pataki István vasutas
Hoffmann István mézesbábos
Pártos Samu tanító
Zsulyevits Ernő igazgató
25 Gráff István tanító
Fratrics Alajos Jóska földbirtokos
Nikolics Károly asztalos
Falcione Sándor földbirtokos
Ugry Károly háztulajdonos
30 Parcsetits Gergely földbirtokos
Svrakin Simon földbirtokos
Dobos Antal korcsmáros
Sánta Béla dr pü fogalmazó
Esztergomy István földbirtokos Apatin
35 Parcsetits Márton fb.
Balogh József fb.
Neumann Jakab szobafestő
Firány Antal fb.
Markovics Ferenc korcsmáros
40 Holpert Simon korcsmáros
Dorotits István György fia földműves
Müller Ernő szatócs
Stilfer Ferenc háztulajdonos
Federer András kádár
45 Róth Jenő harisnyakötő
Szauerborn János fb.
Dzsinitz József fb.
Dujmovits Péter fb.
Loógó József fb.
50 Mátics Iván János fb.
Muzsik János cipész
Fernbach Péter Apatin keresk. alk.
Fernbach József háztulajdonos
Jószits János Iván fb.
55 Lajos Ferenc fb.
Márits Ernő szíjgyártó
Parcsetits Mihály ny. tanító
Vörös János bérlő
Parcsetits Antal Barisin fb.
60 Csuvardics Ferenc fb.
Lavenka György póstaügynök Dunagálos
Fernbach Károly földbirtokos
Dzsinitz Pál földbirtokos
Kreininger István fb.
65 Parcsetits Miklós fb.
Szellmann Péter mézkereskedő
Markovics György kereskedő
Vaszánszky Alajos harisnyakötő
Lemler György földbirtokos
70 Lukits Ferenc földm.
Halbweisz Károly vasutas
Gärtner Károly háztulajdonos
Stvertecky Mihály háztulajdonos
Pósch Albert fakereskedő
75 Sánta Albert fb.
Parcsetits Mihály fb.

- Raics Mihály fb.
Raics István bádogos
Pálits József lakatos
80 Kreininger Albert Béia fb.
Huber Henrik késes
Szabó Pál háztulajdonos
Antunits Máttyás háztulajdonos
Loncsarovits Márton bérkocsis Mohács
85 Jezdimirovits Lyubomir fb.
Szladek Vincze háztulajdonos
Veigandt Lőrinc fb.
Tápay Gyula írnok
Kekez Balázs fb.
90 Mattosevits Mihály pályáőr
Keller Antal kovács
Firány István fb.
Krizsák Lukács háztulajdonos
Horváth István háztulajdonos
95 Firány Márton fb.
Parcsetits Árpád dr ügyvéd
Svrakin Antal földm.
Tallós József kőműves
Kalcsán János tanító
100 Várady János pályafelvigyázó
Rados Antal fb.
Kamocsay József korcsmáros
Pavletits József háztulajdonos
Bosnyák István fb.
105 Loógó Ferenc Simon fb.
Kaufmann Ignác mázoló
Mattarits Gáspár fb.
Raics István fb.
Csapó István gépész Bród
110 Papp Dániel csizmadia
Fratrics István Alajos öccse fb.
Parcsetits Péter fb. Bácsszentiván
Fratrics Gáspár fb.
Dorotits Márton bérlő
115 Biebert János háztulajdonos
Kreininger Károly fb.
Firány István fb.
Dorotits Máttyás földm.
Dorotits Miklós földm.
120 Lukácsevits Sándor szabó
Mangold Ferenc írnok
Budimcsevics András fb.
Lukits Máttyás fb.
Budimac Vince mészáros
125 Scodnik Rezső mérnök
Radicsevits Sándor ny. irodatiszt
Rótbauer Adolf szítaszövő
Sztolisits Ferenc fb.
Dorotits Antal Sztipán fia fb.
130 Andráska Alajos fb.
Parcsetich Antal Lovrin fb.

- Jószits István fb.
Gromilovics Antal fb.
Stiefelmayer Károly géplakatos
135 Dörfler Antal szatócs
Liszecsevits Márton földbirtokos
Firány Márton fb.
Harnbach József sütő
Novák Gyula kefekötő
140 Höger Ferenc háztulajdonos
Kuzmánovits Sándor háztulajdonos
Listyevity István fb.
Gluvits Szaniszló bérlő
Refle Jakab háztulajdonos
145 Buday Mihály kőműves
Josth Antal háztulajdonos
Gromilovics Alajos földműves
Parcsetics Lukács földm.
Nagy János cukrász
150 Mayer István kereskedő
Orbán Sándor kalapos
Reinhoffer István cipész
Lajos József földtulajdonos
Dorotits István Mihály fia földm.
155 Mayer Antal asztalos
Tápay Ágoston üveges
Gyurkovits Máttyás fb.
Budimcsevics Károly földm.
Höger Márton háztulajdonos
160 Bodonyi Ádám háztulajdonos
Gráff Vince asztalos
Listyevity Antun Martinov földm.
Orschlbacher Lipót harisnyakötő
Gluvits Máttyás bérlő Bezdán
165 Listyevity Antal földm.

(Folytatása következik.)

HIRDETÉSEK.

Eladó vendégfogadó!
Zomborban az apatini-(Thököly)úti,
Remlinger-féle, az „Arany hordó“-hoz
címezett **vendégfogadó** (24.
sz.) szabad kézből azonnal, örök áron
eladó. Bővebbet erről Gromilovits Antal
vendéglős-tulajdonos ad.

53-4-2

Gróf Esterházy Ferenc

uradalmi pezsgőgyára, Tata.

Forgalomba hozza az 1906-iki

Lakodalmos Áldomás Billikom
(Demi Sec) (Sec) (Extra Dry)

jegyű **PEZSGŐIT**, melyeket

kizárólag az uradalom

somlói, neszmeji, devecseri, baji, tatai és bánhidai szőlőiben
champagne-szerűen szüretelt boraiból teljesen francia
módon készített és **kiválóan jók.**

Zomborban kapható: **Mayer István és Dörfler Antal**
fűszerkereskedésében.

Vezérképviselő: **KOLB LAJOS, Budapest**, Barcsay-utca 6.

Telefonszám: 104-73.

46-50-11